

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

(повне найменування закладу вищої освіти)

Психолого-педагогічний факультет

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Кафедра педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

Пояснювальна записка
до дипломної роботи

магістр

(освітній ступінь)

На тему: **УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ З УЧНІВСЬКИМ КОЛЕКТИВОМ**

Виконала: студентка групи 21 мд/з
спеціальності

073 «Менеджмент»

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Громова К.М.

(прізвище та ініціали)

Керівник Бабакіна О.О.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Одарченко В.І.

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Актуальність та ступінь наукової дослідженості проблеми. На сучасному етапі розвитку Української держави, постають нові завдання як перед освітньою системою в цілому, так і безпосередньо перед вищою освітою, оскільки саме їй належить провідна роль у формуванні культурних цінностей особистості, зростанні наукового та інтелектуального потенціалу країни. Ці завдання відображені в Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Концептуальних засадах розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції у європейський освітній простір, Концепції розвитку післядипломної освіти в Україні.

У «Національній доктрині розвитку освіти» зазначається, що вдосконалення підготовки вчителів, подальше професійне та соціальне забезпечення педагогічної діяльності належать до стрижневих умов підвищення якості освіти.

Однією з актуальних проблем сучасної педагогічної освіти є модернізація системи професійної підготовки у ЗВО, розв'язання якої передбачає забезпечення необхідних і достатніх умов для вдосконалення процесу формування педагога як висококваліфікованого фахівця, здатного до творчої організації всіх ланок особистісно-орієнтованого педагогічного процесу, в тому числі до роботи з учнівським колективом.

На сучасному етапі розвитку педагогічної науки і освіти актуальною залишається проблема щодо виховного впливу учнівського колективу. Правильно організоване виховання через колектив передбачає розумне поєднання процесу розвитку особистості учня з урахуванням потреб класного колективу.

Виховний вплив колективу – співвідношення між метою виховання і результатами, які досягнуті у процесі формування особистості, соціальних груп.

Проблема формування учнівського колективу та роботи з ним є актуальною і її вирішення являється важливим аспектом сучасного виховання дітей у школі. Успішна робота вчителя в цьому напрямі, багато в чому, залежить від його професійних і психолого-педагогічних знань, володіння методикою формування дитячого колективу, здатності до постійного самовдосконалення, його особистісних якостей.

Учніський колектив – педагогічно організована система відносин. Він має органи самоврядування й координації, що уповноважені представляти інтереси дітей і суспільства, традиції, громадську думку, об'єднує учнів спільною метою та організацією праці. Він необхідний як середовище взаємодії й ефективного впливу на дітей, формування колективістських якостей, як форма організації життя, що, виховуючи, впливає на всіх членів колективу й кожного зокрема. Тому організація роботи з учнівським колективом в школі й класах – першочергове завдання вчителів.

Взаємовідносини в дитячому колективі особливо потребують психолого-педагогічної корекції, оскільки вони тільки починають складатись. Від умілого керівництва педагога процесом спілкування дітей в різних видах діяльності (ігровій, навчальній, трудовій) залежить характер відносин між окремими дітьми та в групі в цілому. Для того, щоб між дітьми складались позитивні взаємовідносини, необхідно зробити їх колективне життя цікавим, активним і радісним, щоб в ньому діти знаходили втілення своїх задумів і поставлених цілей. Саме наявність інтересів і переживань, моральних звичок поведінки, організаторських умінь, що виникають на основі сумісної діяльності є важливою умовою, необхідною для формування колективу.

Отже, перед сучасним педагогом стоїть завдання постановки та вирішення перспективних задач, що пов'язані з моделюванням нових, більш досконалих людських відносин, із формуванням комунікативної, вихованої, освіченої, толерантної особистості.

Управляти учнівським колективом – означає використати колектив як інструмент виховання для розвитку індивідуальності кожного учня.

Управління учнівським колективом здійснюється за допомогою трьох взаємопов'язаних функцій педагога: збору й аналізу інформації про учнівський колектив і школярів, які до нього входять; планування й організації адекватних стану колективу впливів, метою яких є його удосконалення й оптимальний вплив на особистість; контролю і корекції, спрямованих на вищий рівень розвитку колективу і кожного учня.

Управління процесом підготовки майбутніх педагогів до роботи з учнівським колективом ми визначаємо як вид діяльності, що забезпечується сукупністю цілеспрямованих впливів на процес професійного розвитку майбутнього фахівця-професіонала, що визначає здібність вважати однією із цілей своєї професійної діяльності формування учнівського колективу, обирати способи досягнення цієї мети, контролювати процес її досягнення, здійснювати самоконтроль за виконанням власних дій, прогнозувати шляхи та засоби підвищення продуктивності роботи в означеному напрямі.

Управління процесом підготовки майбутніх педагогів до роботи з учнівським колективом стало об'єктом багатьох наукових досліджень у психології та педагогіці.

Питання загальнопедагогічної підготовки майбутніх вчителів висвітлено у працях сучасних педагогів: О. Абдуліної, М. Ярмаченка, И. Черноказова, Г. Сірачова, В. Семиченко, М. Красовецького, М. Левківського, Л. Красномоєць, В. Іова, В. Черкесова, а також психологів Л. Войтко, О. Киричука, В. Семиченко та ін.

У сучасній психолого-педагогічній науці є дослідження, що слугують основою для удосконалення підходів до управління професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів Г. Балла, І. Беха, В. Боднаря, Й. Гушулей, І. Зязюна, Н. Кічук, С. Максименко, О. Мороза, Н. Ничкало, Л. Романишиної, С. Сисосвої, В. Сластьоніна, В. Шахова та ін.

Особливості підготовки майбутнього вчителя початкової школи до роботи з учнівським колективом розкрито в дослідженнях А. Алексюка, В. Бондаря, І. Зязюна, О. Івлєвої, Л. Коваль, С. Мартиненко, Н. Ничкало,

Г. Тарасенко, Л. Хомич та ін. Велике значення для розв'язання проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя до формування дитячого колективу мали фундаментальні дослідження Н. Кузьміної, В. Сластьоніна, О. Щербакова.

Аналіз наукових праць виявляє недостатню розробленість теми і визначає необхідність подальшого більш повного висвітлення проблеми управління процесом підготовки вчителя початкової школи.

Актуальність проблеми, необхідність подальшої її розробки зумовили вибір теми магістерської роботи: «Управління процесом підготовки майбутніх педагогів до роботи з учнівським колективом».

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови управління процесом підготовки майбутніх педагогів до роботи з учнівським колективом.

Гіпотеза дослідження: в основу дослідження покладено припущення про те, що управління процесом підготовки майбутніх педагогів до роботи з учнівським колективом буде ефективним за реалізації наступних педагогічних умов:

- формування у студентів мотивації до роботи з учнівським колективом;
- організація детального вивчення особливостей роботи з учнівським колективом в процесі професійної підготовки.

Відповідно до мети та гіпотези визначено основні завдання дослідження:

1. Проаналізувати психолого-педагогічну наукову літературу й визначити суть понять «колектив», «дитячий колектив», «учнівський колектив».
2. На основі аналізу наукової літератури визначити характерні особливості управління учнівським колективом.

3. Обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови управління процесом підготовки майбутніх педагогів до роботи з учнівським колективом.